

Večernik

»JUTRA«

Leto II. (IX.), šte. 94

Maribor, torek 24. aprila 1928

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasni po tarifu

Oglašje sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Potres opustošil mesto Korint Ostanki staroslovanske 'baje' na Grškem

POTRESNA KATASTROFA NA PELOPONEZU. — V KORINTU PORUŠENIH IN POŠKODOVANIH 2500 HIŠ. — V PLOVDIVU NOV POTRESNI SUNEK UNIČIL ŠE TO, KAR JE OSTALO.

ATENE, 24. aprila. V grškem Peloponezu je bil včeraj zabeležen nenavadno močen potres, ki po svojih katastrofalnih posledicah prav nič ne zaostaja za silnim potresom, ki je uničil Plovdiv in okoliške vasi na Bolgarskem.

Najhujše je prizadeto mesto Korint in pa Lutrakion. Po prvih vesteh je bilo ubitih 30 oseb, škoda pa se ceni na milijone in milijone. V mestu Korintu so porušene vse starejše hiše, pa tudi večina novih hiš je tako težko poškodovanih, da so za nadaljno bivanje nesposobne. Prebivalstva se je polastila silna panika in je vse mesto zbežalo v okolico, kjer kampirajo sedaj ljudje na prostem.

ATENE, 24. aprila. O potresni katastrofi v Korintu prihajajo vedno strašnejše vesti. Že pri prvem sunku so ljudje panično zapustili svoje domove, nakar je kmalu sledilo še več kratkih in zelo močnih sunkov. Telegrafist na glavnem brzojavnem uradu je do zadnjega vztrajal na svojem mestu in pošiljal neprestano na vse strani klice na pomoč. Šele, ko le zasulo tudi njega in ga ubilo, so prenehali klicati. Zanimivo je, da je tudi volastvo že takoj pri prvem sunku zbežalo iz mesta. Le naglemu begu ljudstva je pripisovati, da katastrofa ni zahtevala več smrtnih človeških žrtev.

Po dosedanjih poročilih je bilo ubitih skupno 20 ljudi, nad 100 pa je več ali manj težko ranjenih. V vsem Korintu ni niti ene hiše, ki ne bi bila poškodovana.

V mestu se je pojavilo močno pomanjkanje živil, posebno kruha. Danes je bilo zato odposlanih iz Aten 20.000 kg kruha in moke za prvo pomoč v skrajni

siti. V ponesrečene pokrajine so bili dalje odposlani močni oddelki vojaštva, da vzdržujejo red ter pomagajo pri reševalnih delih in razdeljevanju živil.

Morje je bilo med potresom tako silno razburkano, da je odtrgalo več v luki zasidranih ladij in jih pogrnalo na odprto morje, kjer se je potopilo mnogo čolnov.

Po uradnem poročilu je v Korintu in okolici porušenih ali poškodovanih nad 2.500 hiš, nad 10.000 ljudi pa je ostalo vsled potresa brez strehe.

SOFIJA, 24. aprila. Kakor da bi še ne bilo dovolj gorja, je sledil v noči od nedelje na ponedeljek v Plovdivu in okolici sedaj še četrti potres. Čeprav je bil kratek, vendar je imel težke posledice. Še vse one redke hiše, ki so prestale zadnje potresne sunke, so se sedaj porušile in pokopale pod seboj tudi 8 ljudi. Človeške žrtve pa bi bile nedvomno še mnogo večje, da ni prebivalstvo še vedno na prostem. Najnovejši potres je posebno močno prizadel tudi vasi Alifakovo, Strema, Malnicata, Kavakli in Markovo. V opustošene pokrajine je odšlo več ministrov. Naroda se je polastila silna deprimiranost in strah pred nadaljnjimi potresi še vedno traja. V Sofiji so vsled splošne narodne žalosti zaprta vsa gledališča in odpovedane vse prireditve. Pomoč, ki jo je poslal jugoslovanski Rdeči križ in pa javno zbiranje prispevkov v Jugoslaviji, je napravilo na vse bolgarske kroge najboljše utis.

Sestanek narodne skupščine

BEOGRAD, 24. aprila. Skupščina je sklicana za četrtek, 26. t. m. ob 10. dop. k plenarni seji. V vseh političnih krogih se pojavlja že velika živahnost. Radikalni nezadovoljneži napovedujejo, da bodo o priliki verifikacijske razprave o mandatu dr. Nagyja nastopili z vso odločnostjo proti sedanji vladi. V vladnih krogih se pojavlja veliko vznemirjenje, ki se odraža tudi med demokrati. Demokratsko glasilo »Pravda« namreč že kar odkrito priznava, da postaja položaj Vukičevićeve vlade vedno bolj težaven in da ni izključeno, da nastopi kriza še preje, kakor se pričakuje.

Volitve v Franciji

PARIZ, 24. aprila. Danes je bilo objavljeno uradno poročilo, po katerem je bilo pri glavnih volitvah v parlament, ki so se vršile v nedeljo, izvoljenih 183 poslancev in so dobili: desničarji 13, republikanci 72, republikanska levica 42, levičarski radikali 15, desničarski radikali 21, socialistični republikanci 5, socialisti 15 mandatov. Med socialisti in

levičarskimi radikali je bil sklenjen za ožje volitve sporazum, po katerem se bodo medsebojno podpirali. Socialistične mandate najbolj ogrožajo komunisti, ki so odklonili vsak kompromis, čeprav še ni bil izvoljen niti eden njihov kandidat.

Borbenost rumunske opozicije

BUKAREŠTA, 24. aprila. Voditelji narodne kmečke stranke so imeli včeraj pod predsedstvom Mania v Kološvaru posvetovanje, na katerem so razpravljali o strankinem kongresu v Alba Juliji. Sklenjeno je bilo, da se bo že ponovno odgodele kongres na vsak način vršil 6. maja istočasno pa bodo po vseh večjih krajih, tudi v Bukarešti, veliki ljudski shodi. Kmečka stranka upa, da se bo udeležilo strankinega kongresa 20—25 tisoč ljudi.

Kakor poročajo listi, se sestaneta zunanji minister Titulescu in notranji minister Duca te dni v Ženevi. Titulescu bo razpravljal z Duco o krizi sedanje vlade, o svojem položaju v vladi in optantskem vprašanju.

ROMANTIKA KMEČKEGA ŽIVLJENJA IZUMIRA.

V mnogih slovenskih narodnih običajih najdemo še danes sledove starega slovanskega bajeslovja. Skozi stoletja se je krščanstvo borilo proti starim poganskim običajem. Včasih pa si je pomagalo na ta način, da jim je dalo krščansko lice in tako naše kmečko ljudstvo še danes praznuje in časti nevesto Boga »Solnčnega«, ki odeva prirodo »z zelenim« — samo da je to danes sv. Jurij. Slovenci ga obhajamo 24. aprila, Hrvati pa 25. aprila. Ponekod na Hrvaškem je navada, da na predvečer sv. Jurija žgejo kresove, devojke plešajo okrog kresa in pojejo:

Lepi Juraj kres nalaže,

na Jurjevo na večer.

Jednom rukom kres nalaže,

drugom rukom venčec vija

tretram rukom meč povija...

Na sam Gjurjev dan hodijo od hiše do hiše takozvani »jurjaši« postirji, noseči zelene veje. Pred vsako hišo zapojejo pesem. Gospodarice obdarujejo jurjaše z jajci, sirom in suhim mesom. Če pa ničesar ne dobijo, zapojejo: Lesica vam podrta — a kravica odrta.

Slično ga obhajajo na Koroškem. Na predvečer se zberejo fantje izven vasi s kravjimi zvonci in kozjimi rogovi opremljeni ter zvenketaje in trobentaje hitijo proti vasi. Eden izmed njih je s slamo ovit, imenujejo ga Šent-Jurij. Pred vsako hišo zapojejo:

Sveti Šent-Jurij

poterka na duri;

ma jedno hlačo zeleno,

jeno rudečo.

Je še-le prišel v deželo,

je ga že vse veselo:

Tičice v germovji,

kučkovca v bukovji,

rumene rožice lepo cveto

se svetega Šent-Jurja — veselo.

Gospodinja jih potem obdaruje z maslom, kruhom, včasih tudi s kako klobasico. V verzih se lepo zahvalijo; če pa nič ne dobijo, pa se pesem tako glasi:

Naj pokrepa vam živina:

vaše krave, vaši voli,

vaši konji, vaše svinje,

vaše kure, vaša teleta,

Miši in grili vse naj sneđu.

Ogenj naj vam vse požge.

voda zalije,

grom in toča pobije.

Od vseh teh zanimivih običajev pa je v mnogih krajih ostal le še zeleni »mugač«, ki ves v zelenju hodi od hiše do hiše in na harmoniko »muga« svoj običajni kmečki repertoar, kako polko ali valček, včasih tudi zapoje kako Jurjevo, želeč dobre letine, sreče in zdravja. Konstatirati je žalibog treba, da vsi ti lepi običaji, ki imajo svoj izvor v stari slovanski »baji«, postajajo vedno redkejši. Postajamo materialisti in vsa lepa romantika kmečkega življenja — izumira.

Dobro bi bilo, da naše šole vsem tem lepim slovanskim običajem posvetijo več pozornosti osobito v domoznanskem pokolu ter jih tako otmejo pozabljenju.

Smrtna kosa.

V ponedeljek je umrl v Ljutomeru v 78. letu starosti g. Jožef Rajh, posestnik na Moti pri Ljutomeru, bivši župan, načelnik okrajnega zastopa itd. Pokojnik je bil popularna osebnost daleč naokrog, izvrsten gospodar in navdušen narodnik. Pogreb se bo vršil v sredo, dne 25. tm. ob 3. pop. od ljutomerske župne cerkve. Bodi vriemu možu ohranjen časten spomin, težko prizadeni rodbini pa naše iskreno sožalje!

Slepariji z listki tombole

je oče železniški uslužbenec Jožef Petre iz Strme ulice št. 5 in ne njegov tovariš Učnik. Pri policiji je že ugotovljeno, da je Petre pri invalidski tomboli prav srečno igral ter zadel drugi glavni dobiček — kolo, vredno blizu 2000 Din. Na tombole listek je prilepil osem števil iz drugih srečk. Listek je malo zmečkal, številke pa večkrat prekrizal z modrim svinčnikom. Zmečkani in s svinčnikom prekrizani listki so že v navadi, ker si igralci sproti označujejo številke. Ko je slepar »zadel«, so v naglici pogledali samo številko srečke — bila je 613 — ter šele pozneje ugotovili, da so srečne številke nalepljene. »Srečni« igralec je povedal celo svoje ime, ko je prevzel drugi dobiček. Invalidska organizacija je sleparski listek shranila, ker ni mogla potomboli ugotoviti, kdo ga je oddal in na kateri dobiček se je nanašal. Včeraj, ko je bral o slepariji v listih, je pa tajnik organizacije g. Pravič poiskal iz arhiva sleparski listek ter ga danes predal policiji. Na »srečnega« igralca se tudi še dobro spominja. Petre je pri poštarški tomboli enkrat »zadel« baje že glavni dobiček — pohištvo, pri sokolski tomboli v Narodnem domu, ko je prišel z nalepljenimi številkami, so ga pa, kakor sam

pravi, — nagnali. Slepar je rabil tovariša le v gneči, da je hitreje leplil številke, ki so se pojavljale. —

Licitacija bencina.

Mestna občina razpisuje ustno licitacijo na dan 4. majnika ob 15. uri v pisarni mestnega avtobus prometa za dobavo 50.000 kg bencina. —

Uslužbenški davek.

Tiskovna zadruga je izdala priložno knjižico o uslužbenškem davku po zakonu o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928. Brošuro je uredil strokovnjak finančni svetnik g. Josip Mosevč in ji priložil dve davčni lestvici, s katerih se brez vsake težkoče razbere višina uslužbenškega davka pri ponavljanju sejemskih. Razen imenovane brošure se dobi v knjigarni Tiskovne zadruge na Aleksandrovi cesti 13 tudi tiskovina »Seznamek odtegnjenega davka zaposlenih in nameščenih oseb« za posamezne mesece, ki jo bodo potrebovali vsi delodajalci. —

Slovensko prosvetno društvo v Zagrebu, ki ima nalogo, da upozna hrvatski narod s slovansko kulturo, se je ustanovilo te dni v Zagrebu. V odboru so naši najodličnejši kulturni delavci, živeči na Hrvaškem. Za predsednika je bil izvoljen Ivan Okretič, podpredsednik Stola Sedmorice v Zagrebu; za podpredsednika Srečko Kumar, profesor na glasbeni šoli; za tajnika Makso Pitamic, uradnik Prve hrvatske štedionice; za blagajnika Anton Kofol, računski svetnik, za arhivarja pa prof. Anton Klemenc. V odboru so dalje: gospa Vera Senoa, soproga univ. profesorja, dr. Arzelin, načelnik Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, Hinko Nučič; režiser zagrebškega gledališča, univ. prof. dr. Boris Zarnik, dr. Ivan Černe, inspektor drž. železnice Janko Pirjevec in šef prosvetne uprave v pok. dr. France Skaberne. —

Jurjevanje

POSEBNI OBIČAJI. — BOJ »VESNIKA«. — PRVA PAŠA. — BOJ KAČAM!
— ZLATA SOLNČNA SKLEDICA.

Svoičas so praznik sv. Jurija slavili s posebnimi običaji, ki so se še marsikje ohranili do današnjega dne.

Vaški fantje so si izbrali najlepšega dečka in ga napravili za Vesnika. Opletli so ga z zelenjem in cvetjem, mu dali v roko ozelenelo palico, ga vodili po vasi in peli:

»Zelenega Jurja vodimo,
masla in jajec prosimo,
ježibabo zganjamo
mladoletje trosimo.«

Pa še enega so izbrali. Tega pa niso oblekli v zelenje in cvetje, ampak so mu nataknili kožuh in ga naphali v slamo. Ta je bil Rabolj.

Čim je prišel Zeleni Jurij, Vesnik, na travnik, je bil tam tudi Rabolj. Tam sta se sprijela. Pa kaj bo nerodni Rabolj! Kakor za zimo je bil oblečen, v deželi pa je bila pomlad. Zato je Vesnik prav vedno premagal Rabolja.

Otroci so gledali ta boj, so bili vesili in peli:

»Pridi, sveti Jurij,
toplo nam zakuri.
Pridi sveti Marko,
in nam speci jarko!«

Tuintam ženejo na Jurjevo vsako leto prvokrat na pašo. Navsezgodaj, tudi že kmalu po polnoči pokajo pastirji z biči in trobijo v rogove, da tako preženejo čarovnice, ki bi zavdale kravam. Dekleta pa že na predvečer natrgajo cvetice in jih položijo kravam v jasli, da bodo imele potem vse leto dosti mleka. Zjutraj odženejo na pašo. Nič ne sme pozabiti lesenega ključa, s katerim vrta v zemljo in zraven pojejo:

»Sveti Jurij, tu imaš ključ,
odpri nam z njim nebeško luč!«

Ko priženejo na pašnik, pokleknejo in molijo:

»Sveti Velko, brani mojo belko,
sveti Češko, daj ji vime težko!
Sveti Jurij, ti pa nam zakuri,
da bo solnce peklo
in bo maslo teklo!«

Ves dan je veselo, saj se pleše in poje, da je kaj! Znana je tudi ona narodna:

»Jurij po potoku tuli
z belim hlebcem.
Če ga pojé,
domov ne sme,
če ga domov prinese,
hišo vso raznese.«

Na pašniku si napravljajo Jurja in ga v svoje veselje vodijo sem in tja. Vsi se

posipavajo s cvetjem in natikajo nase zelenje. (Celjska okolica.)

Na Jurjevo coprnice hodijo in kravam škodujejo, zato morajo pastirji na predvečer z biči pokati, gospodinje pa v rog trobiti. (Mursko polje.)

Pred Jurjem ne smemo cvetic duhati, sicer dobimo smrdljivo sapo.

Pred sv. Jurijem se mora uloviti prvi metulj rumenjaka in se mora dati kravam; potem dajo veliko mleka. (Slov. gorice.)

Pred Jurjevim in Križevim se daje kravam »ljanje« še pred solncem, da dobro doje in jim ne more nič škodovati.

Pred Jurjevim nimajo kače nobene moči.

Kdor pred Jurjevim gada ali modrasa dobi, mu mora jezik iztrgati in ga dati v kostno držalo. Nikogar se mu ni treba bati, ker vsakega premaga.

Kdor vidi pred Jurjevim kačo, bo skrbljiv, kdor pa slepca, bo len. (Sl. g.)

Ko na Jurjevo črednik žene na pašo, dobi pri vsakem gospodarju, kojega živino pase, tri jajca in nekaj zabele; na paši si potem praži cvrtje. Kadar pa živino prižene domov, jim splete, posebno onim, ki so lepše rasti, vence in jim obesi na roge ali pa jim priveže na vrat. (Središče.)

Na Jurjevo pade iz solca zlata »solnčna skledica«. Kdor jo najde, dobi obilno blagoslova. Kdor iz solnčne ročke pije, je zmiraj zdrav, kdor pa iz nje je, ostane zmiraj mlad. (Prlekija.)

Na Jurjevo pade iz jutrnega solca čudotvorno zrcalo. Kdor je najde, vidi v njem vse, kar se daleč okrog godi. (Prekmurje.)

Ponarodela je že znana Oton Župančičeva:

»Sveti Jurij meč opaše,
konja bistrega zajaše.
Sveti Jurij k nam prihajaj,
po glavah pozimskih mahaj!«

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Torek, 24. aprila ob 20. uri »Jesenski ma-never«, ab. C. Premijera.

Sreda, 25. aprila ob 20. uri »Dva bregova« ab. D. Kuponi.

Četrtek, 26. aprila ob 20. uri »Lepa pustolovščina« ab. A. Premijera.

„Lepa pustolovščina“ v naši drami

Pisatelji »Lepa pustolovščina«, znani literarni kompanionji Caillavet, Flers in Rey so pri publiku, ne samo na francoskem, temveč tudi drugod po svetu, posebno dobro zapisani. Imajo nekaj privilegiranih položajev, ker nihče drugi ne zna tako prijetno zabavati, požgečkati, očarati in razpoložiti gledavca kakor baš oni. Pač jako dobro razumejo trenutna nagnjenja publike, njene instinkte in tradicije. Oni izvrstno gradijo svoje komedije. Struktura njihovih del je zares dovršena. In jako dobro vedo, da ima publika rada jasno in dobro pripravljeno komedo, kjer je vse lepo pripravljeno, vse lepo povedano, kjer vse teče gladko od začetka do konca in se srečno konča, kakor si gledavec na tihem želi. Kako lahko in kako mojstrsko zapletajo baš v »Lepi pustolovščini« intrige in kako prebrisano in duhovito jih zopet razpredajo! Posebno drugo dejanje je naravnost model scene arhitekture.

Oni prav dobro vedo, da je publika v bistvu frivolna, da zahaja v gledališče najraje tedaj, kadar se zabava in da ni-

ma rada na odru resnične, grenke človeške bede. Zato ji nudijo namesto globokih dram, srčkana in sijajna dela — pikantne sladčice — v katerih je življenje ublaženo, graciozno olupšano, pokrito s pajčolanom romantičnosti. Vendar za-blešči v njihovih delih tu in tam malo psihologije, malo satire in finega opazovanja življenja. Seveda oni ne vstvarjajo »karakterjev«, ampak samo majhne skice. V »Lepi pustolovščini« sta dva taka originalna lika: Valentin Le Barroyer, tip francoskega buržuja, resen, točen, varčen, previden, eleganten, ki živi v kljub svojemu bogastvu jako enolično in prazno življenje; in gospa de Trevillac, ki se navdušuje za prošlost, ki ima na rada tudi sedanjost, pomlad, solnce in ki je zelo prizanesljiva za ljudske slabosti ter rada spregleda grehe mladih src.

Poleg tega vedo francoski komedijografi prav dobro, da ima publika rada vsakovrstne zadovoljščine in zato ji nudijo v istem komadu raznovrstne emocije. Po veselosti, trohico nežnosti, po solzah malo smeha — po toplem zopet hladno in narobe. V kopici frivolnosti, po nuce filozofske ironije, v bujni fantaciji, malo življenske resnice. Po vrsti: malo cinizma, malo melanlije, malo poezije... In končno — da razveselijo svojo publiko — dajejo za nameček še prgišče duha.

Med sodobnimi francoskimi dramskimi pisatelji ga ni, ki bi imel več duha kakor oni. Njihova ljubka, duhovita komedija je delana za prijetno zabavo, ki naj učinkuje kakor fin, okusen dessert po dobrem kosilu, je polna tistega tipičnega francoskega »esprit«, tisočletne civilizacije, rafiniranosti, kompliciranosti, »charme-a«, skratka: ena najboljših francoskih komedij. Rade Pregarc.

Mariborski in dnevni drobiž

Someščani!

V sredo dne 25. tm. prispo na povratku v domovino primator Prage gospod dr. Baxa s soprogo ter 15 senatorjev.

Odlčne goste bodo pozdravili na kolodvoru ob prihodu vlaka ob 14.48 predstavnikih civilnih ter vojaških oblasti in je naša dolžnost, da zastopnike Zlate Prage in vsega čehoslovaškega naroda čim najdostojnejše in v kar največjem številu pozdravimo in s tem dokažemo veliko bratsko ljubav, ki jo gojimo do severnih naših bratov.

Vabim vsa društva ter vse meščane Maribora, da se sprejema udeležijo v kar največjem številu. — Gostje ostanejo tu samo 40 minut in se odpeljejo ob 15.38.

Župan: dr. Juvan, s. r.

Novo prosvetno ognjišče v Melju

Meljčani so prosili Zvezo kult. društev, da bi ustanovila v Melju ljudsko knjižnico. Zveza se je takoj odzvala, zbrala primerno število knjig in dogovorili smo se, da bo v nedeljo 22. aprila ustanovitev. Skrbelo nas je, ker knjige še niso bile vezane, donarja pa ni mnogo na razpolago. Tu so se Meljčani pokazali; brez pomisleka so prevzeli vse stroške za vezavo na svoje žepe. Vsa čast, ker stroški niso majhni, vezati smo dali 130 knjig. V nedeljo 22. tm. pa smo se zbrali pri g. Hönigmanu na Meljski cesti, da postane beseda meso. Pripravljalne posle je vodil g. Franc Bratož z Meljske c. 40., ki je tudi otvoril ustanovni sestanek. Zvezin predsednik A. Skala je v kratkih besedah obrazložil pomen Ljudske knjižnice sploh in posebej za Meljski okraj. V Mariboru je samo ena ljudska knjižnica premala, treba je vsaj še ene, če ne dveh. Začetki dveh sta. Zveza je že ustanovila l. 1927. ljudsko knjižnico za krčevinski okraj in Lajtersberg, in sedaj za Meljski okraj. Začenja torej tekma v čitanju in naraščanju knjižnice med Krčevinci in Meljčani. Bodi blagoslovljen ta boj! — Navzoči Meljčani, največ mladina, kar je zelo razveseljivo, so si izvolili sledeči knjižničarski odbor: gosp. Franc Bratož, Meljska c. 40. predsednik; g. Belle Franc, Meljska c. 9, knjižničar; g. Kadmas Jožef, Meljska c. 109, blagajnik. Ti trije gospodje so poverjeni, da poiščejo četrto osebo, ki bo pomagala pri izposojevanju knjig. Vsi knjižničarski odbori so poslovni odseki ZKD v Mariboru, kateri odgovarjajo za stanje in razvoj od nje ustanovljenih knjižnic. Za knjižnico v Melju je bil sprejet sledeči red: 1. Knjižnica ima svoj prostor na Meljski cesti št. 14. 2. Kdor pride prvič po knjige, plača enkrat za vselej 5 Din pristopnine. 3. Vsakdo si lahko izposodi največ 3 knjige. 4. Izposojevalnine je treba plačati za majhne knjige 1 Din, za večje 2 Din. 5. Knjige smeš obdržati največ 14 dni, po preteku 14 dni, dobiš opomin in plačš za vsak teden polno izposojevalnino, ako nisi pravočasno uredil zadeve s knjižničarjem. 6. Knjižnica je odprta vsako soboto od 2. do 5. Otvorjena bo v soboto 5. maja. Želimo knjižnici najlepši uspeh in razvoj! To je 19 knjižnica, ki jih ustanavlja Zveza kult. društev.

Srezki odbor SDS za Maribor mesto ima drevi ob 20. uri v Mariborskem dvoru svojo sejo, na kateri poroča med drugimi tudi dr. L. Pivko. Pridite polnoštevilno in točno. — Odbor.

Shod pridobitnih slojev.

Trgovski gremij ponovno opozarja na današnji shod trgovcev, obrtnikov in industrijecev ob 20. uri v Gambrinovi dvorani, ki naj bo glasna manifestacija proti krivicam in šikanam, katerih smo deležni s strani državne uprave. Zato bi bilo želeti čimvečje udeležbe. —

Srečke drž. razredne loterije 5. razreda so dospele in so naročnikom do 4. maja v naši upravi na razpolago. Eventualno neobnovljene srečke bomo po 4. maju prodajali drugim interesentom.

Uprava »Večernika«.

Akademija drž. ženskega učiteljišča v Mariboru

Vsakoletna prireditve gojenk našega državnega ženskega učiteljišča je zelo priljubljena zabava. Tudi letošnja akademija je zbrala v telovadnici zavoda mnogo občinstva. Dvorana je bila do zadnjega kotička polna: starši, profesorji, dijaki, so prihiteli poslušat skladno petje in druge prav zanimive točke sporeda. Višek prireditve je bila nedvomno klavirska točka gosp. Bibičeve, ki je igrala svoj koncert z neobičajno tehniko, čustvom in lepim predavanjem. Njena virtuoznost nam je nudila umetniški užitek prve vrste. Obe veseligrigi sta se igrali prav strumno in z dobrim efektom. Solo-speva sta zelo ugajala, nič manj tudi deklamaciji. Pohvalne omembe je vredno, da so tokrat gojenke priredile akademijo povsem v lastni režiji, z lastnimi silami, pod lastnim vodstvom. To nelé da razvija najboljše moči in sposobnosti, ampak je tudi za bodočnost važnega vzgojnega pomena. Saj vemo, da so učitelji na deželi tisti, ki vodijo in prirejajo vse zabave in slavnosti. Gojenkam, ki morajo zadovoljiti z lastnim trudom mestno občinstvo, ne bo težko na deželi primerno voditi kulturne prireditve.

»Haslo« na povratku.

V sredo, dne 25. t. m. ob 14.48 se vrača iz svoje turneje po naši državi pevsko društvo poljskih železniških uradnikov »Haslo« preko Maribora v domovino. Da se od bratskih slovenskih tovarišev dostojno poslovimo, je dolžnost vseh službe prostih tovarišev, da se jutri že pred prihodom vlaka zbero na postaji Maribor glavni kolodvor. — Za »Dravo«: Mohorko. Za »U. J. N. Ž. B.«: Muravs. —

Olepševalno, tujsko-prometno društvo za Maribor in okolico

ima danes, v torek, ob 20. uri v gostilni hotela pri Zamorcu glavno skupščino. Polnoštevilna udeležba nujno potrebna.

Glasbena Matica v Mariboru

je dobila za svojo turnejo od raznih strani prav znatne podpore, brez katerih se niti z mesta ne bi mogla gani. So to razni denarni zavodi, mesto Maribor, oblast in država. Pa tudi več privatnikov je poseglo v mošnjo in razveselilo Matico s prav lepimi darili. Tako je kupil g. notar Ašič 24 reklamnih slik za 1440 Din, g. Adolf Spatzek pa podaril Din 1000, Marko Rosner 200, župan Kerenčič in Pesnici 200, Branko Mejovšek 100. V imenu dobre stvari, ki ji služi Glasbena Matica, izreka zborovo vodstvo najlepšo zahvalo. —

Kdo je dobil tombolske dobitke v nedeljo?

Pri nedeljski dobroteljni tomboli nižjih poštah in brzojavnih nameščencev v Mariboru so dobili glavne dobitke: Kristina Grušovnik v Mariboru — pohištvo; N. Šajner v Mariboru — šivalni stroj; N. Natek v Mariboru — kolo; Matilda Šebec iz Slivnice — prašiča; gdč. Milka Grbec iz Maribora — otoman; Julija Brumen iz Rošpaha — kuhinjsko posodo; Vilko Rojko iz Studencev — 4 metre drv; Karel Dvoržak iz Maribora — gramofon; Rudolf Makar iz Bresternice — vrečo moke; Bala platna se je razdelila med sledečih sedem: Ivan Pišek iz Kamnice, Bogomir Golinar iz Radvanja, Berta Zavodnik, kaznilnica, Ivan Mikl iz Dolgoš, Otmar Bošak in Franc Prah iz Maribora in Matija Grgič iz Radvanja. Člani šahovskega kluba v Mariboru, ki se udeležijo b-turnirja in oni, ki so pri zadnjem dosegli vsaj 50% točk, naj se v sredo 25. t. m. ob 8. zv. zberejo v kavarni »Jadrani«. — J. F.

Uganka.

Kako se človek dandanes najcenejše obleče?? (Rešitev v eni prihodnjih številkih.)

Streljačka družina Maribor

sporoča svojemu članstvu, da se strelske vaje ne vršijo več na običajnem mestu, temveč odslej naprej vsako nedeljo predpoldan na travniku pri Magdalenškem parku. Začetek ob 9. uri. 856

Gojzerji.

lahki ½ težki in originalni kakor tudi nad 30 modelov promenadnih čevljev nudi Karo, Koroška c. 19. — IV.

Raketno letalo ali strel v vsemirje

40 UR DO MARSA, 78 UR DO MERKURJA.

Nedavno smo že poročali o nemškem poskusu z raketnim avtomobilom, ki je brez motorja, goni ga pa na veliko daljavo po ravnem plin v raketah, ki se dajo sprožiti. Genijalni iznajditelj je natančno preračunal, koliko plina, odnosno raket je treba za toliko in toliko tisoč metrov. Voznik raketnega avtomobila ima spredaj pri svojem sedežu priprave, s katerimi lahko sproži poljubno število raket ter tako podaljša svojo vožnjo — ali bolje rečeno — svoj strel v daljavo. Ker se je poskus po ravnem posrečil, so tehniki z največjo vnemo na delu, da bi konstruirali raketno letalo, ki bi moglo, gnano od plinske sile, doseči celo druge planete.

Radio-tehniki in astronomi debatirajo že dolgo o možnosti, kako bi se dali izmenjati z Marsom svetlobni signali. V literaturi starejše dobe je o prometu z Marsom in drugimi planeti tudi dovolj fantastično-duhovitih primerov. Snov fantazije se prej ali slej spoji z realnim prizadevanjem. Tako je sedaj dunajski učenjak-tehnik dr. Franc Hoefft po dolgoletnem raziskovanju trdno prepričan, da se bo dala v najkrajšem času doseči tehnična zveza zemlje z drugimi planeti. Njegov sistem, odnosno njegova iznajdba je v tesni zvezi s preizkušenim raketnim avtomobilom. Tudi on ima za svoj »strel v vsemirje«, za svojo pošiljatev na Mars določene rakete, ki bi vžgane razvile toliko plinsko silo, da bi letalo ali kakorkoli bi se že imenovala naprava — preletelo v eni sekundi 3 tisoč do 4 tisoč metrov. S to silno plinsko močjo — učenjak računa s tekočim kisikom in alkoholom — bi se lahko pošiljali na Mars raketi, lahko bi se pa spustil v vsemirje na obisk drugih planetov končno tudi človek, ki bi imel v svojem letalu ravno tako, kakor voznik raketnega avtomobila, priprave, s katerimi bi lahko vžgal

eno serijo za drugo ter končno, ko bi bil na cilju, sprožil še posebno vrsto raket, ki bi s protipritisikom svojega plina omogočile pristanek.

Nedavno je dr. Hoefft predaval nemškimi in ameriškim tehnikom ter trdil, da je že preračunal silo plinskih raket, ki bi lahko spravile svojo pošiljatev do Marsa v 40, do Merkurja pa v 78 urah. Njegov račun se nanaša tudi na običajne zveze in bi se po njegovem mnenju mogla z Dunaja pošta poslati ali izstreliti v Novo Zelandijo v 55 minutah in 40 sekundah.

V njegovih načrtih so pa tudi veliki modeli za osebni promet. Model V. bi tehtal 300 do 400 ton, po zalogi in moči svojih plinov bi pa lahko preletel 11 km na sekundo. Seboj bi lahko vzel toliko plina, da bi mogel priti blizu mesca. Povratek na zemljo bi opravi s posebnim padalom. Posebno fantastičen je pa model VIII. To je kolos s težo 12.000 ton in s hitrostjo 27 km na sekundo. S tem modelom se bo dalo baje poleteti izven solčnega sistema ter spoznati še druga popolnoma neznana svetovna telesa.

Učenjak je v svojem predavanju zatrjeval, da so njegovi aparati in modeli matematično in fizikalni najnatančnejše preračunani in da je vsak neuspeh teoretično nemogoč. Izumitelju manjka zaenkrat samo še denar za praktične poizkuse, upa pa, da bo lahko kmalu spustil svoje prve rakete v vsemirje. To raketno letalo bo seveda pri prvih poskusih služilo edino le registriranju. Najprej bo spustil rakete na 100.000 metrov višine. Z raketo bo združeno posebno merilo — meteorograf. Ko bo raketa dosegla svojih 100.000 metrov, bo meteorograf s posebnim padalom padel na zemljo. Taka raketa bo takorekoč prva etapa do Marsa, ker ji bodo sledile druge v vedno večjo višino.

Zračni orjaki

NAJVEČJE ZRAČNE LADJE ANGLEŽEV, NEMCEV IN AMERIKANČEV.

Tri države gradijo veličanske zračne ladje: Anglija, Nemčija in ameriška Unija. Angleži izdelujejo dvoje zračnih, od katerih ima vsaka okroglo 141.000 kubičnih metrov prostornine. Prva zračna ladja, last privatne družbe v Yorkshiru je »R 100«, druga, last ministrstva za zračni promet pa »R 101«. Nemčija gradi »L. Z. 127«, zračno ladjo s 105.000 kubičnimi metri — pod nadzorstvom dr. Eckenerja v Friedrichshafenu pri družbi Zeppelin. Ameriški kongres je že pred dvema letoma določil 2 milijona dolarjev za par velikih zračnih ladij, za zgradbo se pa vršijo šele predpriprave in je težko, da bi se prva ladja pred letom 1931 dvignila v zrak. Angleški »R 100« in nemški »L Z 127« se pa dvigneta še letos poleti.

Prva zračna ladja je dolga 216, druga pa 236 metrov, premer prve je 39,6, druge pa 30,5 metrov. Prva bo preletela na uro največ 132, druga 130, povprečno prva 122, druga 120 km. Potnikov pa lahko vzame prva sto, druga 20, tovorov prva 25, druga 15 ton. Pri prvi je moč motorja 4200 pri drugi 2600 HP.

Sistem obeh zračnih orjakov je posebna vrsta plinskega kuriva. Za shrambo plina ima ladja v svojem vznožju posebne naprave. Nemška zračna ladja je namenjena stalnemu zračnemu prometu med Seviljo v Španiji in Južno Ameriko. Dr. Eckener cenil pot tja na 75, pot nazaj pa na 96 ur. Razliko povzročujejo močni vetrovi pri zapadno-vzhodnem letu. Angleška zračna ladja bo pa najprej v atlantski zračni službi, pozneje pa na progi London—Egipt—Indija.

V »R 100« je zgrajena neke vrste troladstropna hiša. Nadstropja vežejo stopnice, vmes so pa več metrov široki promenadni hodniki. V »hiši« je restavracija za 50 oseb in ravno toliko kabin. Kabine so kakor na morskimi ladjah z dvema ali štirimi posteljami. Električne naprave omogočajo kuhanje, kuriavo in razsvetlavo, da se bodo potniki počutili kakor v kakem hotelu.

Pri »L. Z. 127« so pa prostori za potnike in sicer 10 dvojnih kabin, jedilna soba in soba za kadilce — nameščeni v neke vrste gondoli. Vse je tako skrbno in lično urejeno, kakor oddelek luksuznega vlaka. V jedilnici z velikimi okni je prostor za 40 oseb. Za tropične pokrajine so posebni ventilatorji za dovajanje hladnega, svežega zraka. Kuhinja je opremljena z najmodernejšimi električnimi napravami.

O ureditvi velike ameriške zračne ladje še ni dosti znanega. Domneva se pa, da Amerikanci ne bodo posvečali preveč skrbi udobnosti posadke in potnikov, temveč da bodo na zračni ladji obširnejši prostori za tovore in najbrž tudi za orožje. Amerikanci delajo raznovrstne poskuse z zračno ladjo »Los Angeles«, s katero je dr. Eckener prvi preletel ocean iz Evrope v Ameriko. »Los Angeles« je dolga 200 metrov, ima premer 27,5 metrov ter preleti povprečno na uro 113 km. Poskus s to zračno ladjo daje Ameriki upanje, da bo ameriško veliko zračno brodogradje v vsakem oziru nadkrililo angleško in nemško konkurenco.

Davek na avtomobile v Franciji.

Davek na avtomobile je dal leta 1926 francoski državi 2 in pol milijardi dohodkov leto pozneje že okroglo 3 milijarde frankov. Ta davek ki se ne zvišuje, je vir vedno večjih dohodkov in zato vlada tudi z vsemi sredstvi podpira avtomobilizem.

Nazorni nauk.

Na mnogih šolah Newyorka kažejo pri naravoslovnem pouku učitelji učencem živo kravo, da jim lažje pojasnijo korist te živali. Otroci veličanskega mesta imajo namreč o kravi približno iste pojme, kakor naši šolarji o velblodu ali pa o severnem jeleni. Ne bo dolgo, ko bodo morali v vele mestih razstavljati tudi konje.

Sport

Ljubljana v Celovcu.

Prihodno nedeljo se bo vršila v Celovcu medmestna nogometna tekma Ljubljana—Celovec. Ker je istega dne prvenstvena tekma Primorje—Slovan, bodo predstavljali Ljubljano Ilirijani.

Gradčani pri nas.

Reprezentanca Gradca nastopi v nedeljo 6. majnika proti reprezentanci Ljubljane v Ljubljani, druga garnitura Gradčanov pa istega dne v medmestni tekmi z Mariborčani v našem mestu.

Prvenstvo v Zagrebu.

Po nedeljski poslednji prvenstveni nogometni tekmi med Železničarjem in Croatia v Zagrebu je končna tabela prvenstva takale:

1. Gradjanski	12	10	1	1	52:17	21
2. Hašk	12	9	0	3	35:13	18
3. Concordia	12	6	1	5	23:24	13
4. Croatia	12	4	4	4	22:22	12
5. Viktorija	12	4	2	6	23:34	10
6. Železničar	12	2	3	7	15:28	7
7. Derby	12	0	3	9	8:39	3.

Derby odhaja iz I. razreda.

Ker je ostalo moštvo zagrebškega Derbya v prvenstveni tabeli na poslednjem mestu I. a. razreda, pade po pravilniku saveznih prvenstvenih nogometnih tekem avtomatski na prvo mesto I. b. razreda, njegovo dosedanje mesto pa zavzame prvak I. b. razr. Šparta, stari predvojni klub Zagreba, ki je bil dolgo

Autobus in železnica

Velikanska avtomobilska produkcija v Ameriki dela železnici konkurenco. Avtobusni promet je v ofenzivi proti železniškemu. V najkrajšem času začne poslovati v Zedinjenih državah med Newyorkom in Los Angelesom transkontinentalni avtobusni promet, ki bo dovršil potovanje v šestih dneh in šestih nočeh ter bo cenejši od železnice. Za to službo se je javilo nič več in nič manj kakor 232 avtomobilskih družb iz vseh delov Unije. Družbe se združijo v mogočnem trustu »National Motor Bus Association«, ki bo imel svoj sedež v Chicagu. Ta trust reprezentira s svojimi vozovi, parki, tehničnimi napravami in z vsemi drugimi obratnimi pripomočki kapital 150 milijonov dolarjev. Promet trusta so otvorili avtobusi na progi Newyork—Los Angeles in nazaj. Avtobusi so opremljeni najmodernejši ter konkurirajo v pogledu udobnosti in kuhinje kakor tudi vozni cen uspešno z železnico. Po prometni statistiki je bilo lani v Uniji 95 tisoč velikih avtobusov v prometu, ki so imeli skupno več potnikov, kakor ameriške železnice. Celotni avtobusni promet trusta so po številu potnikov prekosili vse posamezne železniške družbe, izvzemši nemsilvansko. Še predno bo odprt promet trusta v polnem obsegu bodo na že odprtih progah v prometu tudi aeroplani ki bodo za avtobusni promet to kar so za železnico ekspressni vlaki. Danes stane vožnja od Newyorka do Los Angelesa z avtobusom 56,50 dolarjev, kar znaša komaj dobro polovico železniške vozne cene.

Kaj zanima ameriško ženstvo

Eden največjih listov Amerike je hotel ugotoviti kaj ameriško ženstvo pravzaprav zanima. Vprašanja in pozivi so se izvedli deloma pismeno, deloma ustmeno. Vprašanja so veljala v prvi vrsti ženam, ki nimajo poklica. Izid je zelo zanimiv. Svetovnega hoksača Tunney-ja so domalega vse žene spoznale po sliki, popularnega senatorja Willsa iz mesta Ohio pa le 32 odstotkov od njih. V preteklem letu je bilo 22 odstotkov žen pri javnih razprodajah, pri političnih shodih in prireditvah na samo 2 odstotka. Veliko je zanimanje za borzo, 82 odstotkov žen je priznalo, da se zanima za kurze in borzne transakcije, zlasti pa za razne srečolove. 19 odst. poseduje akcije v svrhu nalaganja kapita-

vrsto let v prvem razredu. V Šparti so zbrani po večini trgovci in trgovski pomočniki, ki vodijo klub na prav dobri in solidni bazi.

Španska—Italija 1:1.

V Gyonu je bila odigrana v nedeljo tretja meddržavna nogometna tekma, ki je ostala neodločena.

Evropski pokal.

Z nedeljskim porazom Čehov v Budimpešti se ni spremenila slika v vrstnem redu evropske konkurence, ker zavzema Madžarska za ČSR in Italijo tretje mesto in ima še eno tekmo manj odigrano kot prva dvojica. Avstrija se najbrž ne bo mogla pomakniti kaj više.

1. Češkoslovaška	4	2	1	1	5:4	5
2. Italija	4	2	1	1	9:8	5
3. Madžarska	3	2	0	1	10:7	4
4. Avstrija	4	1	0	3	4:8	2
5. Švica	1	0	0	1	2:3	0

Še nekaj nedeljskih nogometnih rezultatov.

Szegedin: Bastya—Bocskay 1:0.

Košice: Attila—Košički AC 4:2, Attila—Slavia 5:0.

Bruno: DFC Praga—Moravska Slavia 3:3 (1:1).

Budějovice: Bohemians—Viktoria Žižkov 2:2.

Berlin: Medmestna Berlin—Monakovo 5:1 (4:1).

la. 24 odst. radi spekulacije, 22 odst. pa ima vrednostne papirje. Zanimanje za politiko je med ženstvom problematično. 91 odst. se izjavlja za žensko volilno pravico, volitev se pa udeležuje redno le 28 odst. Člane kabineta pozna samo 5 odst., 19 odst. pa govori o političnem interesu, 90 odst. ženstva goji, odnosno vsaj dobro pozna igro bridge.

Schubertova slika iz l. 1846

Sedaj ob stoletnici velikega mojstra Schuberta je slučaj odkril njegovo najbrž najboljšo sliko. V neki veliki dunajski tiskarni je med 50.000 stariimi litografičnimi kamni in med drugo vrstno staro zalogo neki delavec slučajno našel skrbno v papir zavito ploščo. Ko so papir odvili, so našli litografijo risarskega mojstra Franca Kriehuberja, ki je spadal med intimne Schubertove prijatelje. Litografija je Schubertov portret, narisana l. 1846, za Reiffensteinovo založništvo, ki je hotelo izdati umetniški album ter naročilo Kriehuberju, naj nariše Schuberta. Prva plošča s Kriehuberjevo risbo se je zlomila v stroju in je mojster izdelal drugo, ki je pa prišla prepoznano in tako ostala med staro šaro. Dunajski umetniški historiki priznavajo tej litografiji veliko vrednost.

Nadnaravne sposobnosti Grkinje

Učenjaki pariškega antropološkega društva so na svoji zadnji izredni seji predstavili članom mlado Grkinjo, ki je pravi fenomen v sposobnosti za spomin. Grkinja si s tako lahkoto zapomni razne podrobnosti kakor imena, črke, številke, da meji že na nadnaravne zmožnosti. Zanimivo je, kako deklica sama razlaga svoje sposobnosti. Za mnemotehniško pomoč si označi vsako številko s posebno barvno nijanso tako, da nastane pred njenim predstavljanjem skupina barv namesto mrtvih črk številke. S pomočjo tega čudnega procesa v svojim mišljenju rešuje to matematično čudo najbolj zamotane probleme. Deklica, ki živi že od svoje nežne mladosti v Parizu pri svojem očetu trgovcu, kaže že od nekdaj to svojo nadarjenost za matematiko in se je odlikovala v tej stroki v srednjih in visokih šolah ter v privatnih znanstvenih krožkih.

Kupujte železniške vozne karte v bilietarni 'Putnika' v Mariboru, Aleksandr. 5

Hans Dominik:

Oblast treh

„Gospod general Cole, odredite, da bo gospod dr. Glossin odpredan k ladji. General je sprejel naročilo. Pomignil je zdravniku. Uniforme so se pokazale, ko je odprl vrata v predstobo. Generalovi ljudje so obkolili doktorja.

General Cole je šel deset korakov naprej. Ogibal se je izgnanca. Naglih korakov je dosegel zračno ladjo ter stal ob strani, ko so njegovi ljudje nadzorovali Glossinovo vkrcanje. Drugače je odhajal diktator Stonard.

Profesor Raps je sedel v svoji delavnici. Veliko število spisov in poročil je pokrivalo veliko pisalno mizo. Bele pole so pa ležale pred njim in pero je počivalo v njegovi roki.

Pisanje mu ni šlo od rok. Poteze njegovega obraza so kazale veliko duševno napornost. Od časa do časa je napisal nekaj vrst in zopet počival.

Odložil je pero ter posegel po nekem spisu, potem po drugem, tretjem. Bral je in primerjal. Brazde na čelu so se mu zgladile. V zadostčenju je zažarel njegov obraz in tih vzklík se mu je odtrgal: »Tako je!«

Globoko se je oddahnil, naslonil se nazaj ter si z roko pokrivil oči. Še enkrat je v duhu pregledal članke verige, uvrščene v napornem delu.

Prvi člen! Poročilo meteorološke postaje na Halifaxu, datirano z dnem, ko je bila med Anglijo in Ameriko podpisana mirovna pogodba. Ob osmi uri 17 minut srednjeevropskega časa dvoje močnih eksplozij v severni smeri v območju polarne luči.

Prva eksplozija je pokazala v spektroskopični sliki črte kalcija, druga pa

železa in aluminija. Astronomi na Halifaxu so ta spektrogram tolmačili tako, da je druga eksplozija zadela veliko plašč kozmične zemlje; manjkali so pa znaki kisika, bile so le črte čistega aluminija.

Profesor ni bil enakega mnenja z astrologi. Po spektrogramu bi bil moral eksplodirati čisti aluminij, profesorju je pa bliskoma šinila misel, ko se je dolgo časa povpraševal po vzrokih eksplozije: To je učinek oblasti! Skrivnostna oblast je povzročila eksplozije energije vseмирja. Na kak način? Ali nalašč? ... Ali nehote? ... Mogoče se je zgodilo to proti njeni volji? ... Kolikor vprašan — toliko ugank.

Nadaljni členki! Radio-brzjavka nemškega parnika iz severnega Atlantika od istega dne 40° 13' severne širine, 35° 17' zapadne dolžine. Morje je vzvalovilo na širino 10, in na dolžino 50 km. Težki soparni oblaki, vroč dež.

To poročilo so prinesli listi z raznimi znanstvenimi razlagami. Učenjaki so domnevali, da je izbruhnil kak podmorski vulkan.

Ko je profesor bral že zvečer to depešo, ni imel točnih časovnih podatkov. Stopil je v neko uredništvo, kjer so mu povedali: Ob 8. uri 17 minut. Ta do minute ista časovna doba dveh nenavadnih pojavov ga je silno prevzela. Ko je sedel v uredništvu ves zamišljen, so mu pa pokazali novo depešo Forest Departmenta of Canada o velikem gozdnem požaru, ki se ni širil polagoma, marveč naenkrat izbruhnil ter upepelil ogromno površino.

V poznejši uri istega večera je dobil list še eno čudno poročilo. Brezžično brzjavko indijske postaje Dehli: Naenkrat se je začel na Himalaji topiti sneg. Ganges naenkrat silno narastel, poplava pri Haipuru.

Drugo jutro so pa sporočile brzjavke iste postaje, da je vse to ravno tako nepričakovano in naglo, kakor je začelo,

tudi prenehalo.

To so bile najvažnejše vesti, najvažnejši členki verige.

Ob teh vesteh je premišljeval profesor vso noč in zjutraj je bil prepričan, da to niso slučajni prirodni dogodki, marveč delo skrivnostne oblasti in sile ... Kaj se je zgodilo? ... Energija vseмирja je istočasno na raznih mestih zemlje eksplodirala ... Zakaj? ... Čemu? ... Pred sklepom miru so bila dejanja oblasti razumljiva ... Kaj pa sedaj? ... Sedaj udeleževanje sile ni bilo več potrebno.

Kaj je namen in smisel teh pojavov ... je-li mogoče boj brez cilja in smisla ... Ali se oblast sama pobija? ... Trije so vendar ... ali se trije oblastniki borijo med seboj? Ali se sami pokončujejo? ... »Tako bo!« — je vskliknil učenjak. Spomnil se je, da narava sama popravlja skoke. Narava se je osvobodila sile, ki je nasprotovala njenim večnim zakonom.

»Tako je! ... Tako je moralo biti!« To prepričanje je imel v glavi in srcu.

Napočil je čas predavanja. Profesor je odšel na tehniko in predaval je z zanosom, kakor že dolgo ne. Ko je končal, so bile vse oči pričakujoče uprte vanj. Sam ni vedel, kaj ga je napotilo, da je izrekel sledeče besede: »Gospodje! Natura non facit saltus!«

Slušatelji so takoj vedeli, da je profesor rešil uganke skrivnostne oblasti. To so domnevali tudi listi še istega dne in profesor Raps je imel zopet obiske znanstvenikov in državnikov od blizu in daleč.

Ko so se vratca Rapid Flyera zaprla, je Erik Truwor z vso silo turbin dvignil

letalo. Naravnost navzgor je letel stroj ter puščal pod seboj kilometer za kilometrom.

Prej od horiconta do polovice zakrito sonce se je zopet pokazalo nad obronkom. Že se je raztezala širna ledena puščava pod letalcem.

Erik Truwor je stal pri krmilu in gledal leđeno polje ... naenkrat je dvignil pesti proti nebu, kakor da žuga nevidnemu nasprotniku.

Le ena sama misel ga je obvladala: Navzgor ... vedno višje navzgor.

Letalo se je neprenehoma dvigalo. Toda njegova konstrukcija mu je dovolila le 30 km višine.

Erik Truwor je videl na merilu, da se je letalo počasneje dvigalo, da so turbine izgubljale svojo moč.

»Haha ... haha ...« Zopet se je čul Erikov grozen smeh.

»Delo človeka! ... Igračka ... Več ne zmorejo. Njihova moč je pri kraju ... Jaz pa, jaz imam moč ... haha dvignem se, dokler vas ne bom imel pod seboj ... vas, tam zgoraj ...«

S spretno roko je odprl ventile žarilca ter koncentriral energijo v velikih turbinah. Zgodilo se je, učinki so se pokazali. Turbine, ki so do tedaj tekle polagoma in neenakomerno, so se zavrtle v divjem vrtincu. Propelerji so prešli v isti tempo.

Rapid Flyer se je dvigal neprestano. Davno je že prekoračil višino 30 km ter globoko prodrl v območje polarne luči.

Dalje prihodnjic

Motorno kolo D. K. W.

lahko, na prodaj. Stritarjeva ul. 18. 857

Velika

Sre-
da
25.

SVENGALI

Pe-
tek
27.

kavarna

V najgloblji žalosti naznanjajo podpisani pretužno vest, da je njih iskrenoljubljeni soprog, oz. oče, svak, tast in stari oče itd., gospod

Jožef Rajh

posestnik na Moti pri Ljutomeru, bivši župan, nač. okr. zastopa itd.

v pondeljek, dne 23. aprila 1928 po dolgi mučni bolezni v 78. letu starosti, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega rajnkega bo v sredo dne 25. aprila ob 3. uri popoldne od ljutomerske župne cerkve.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 26. aprila ob 6. uri zjutraj v župni cerkvi v Ljutomeru.

Julijana Rajh, roj. Mursa, žena.

Jakob Rajh, Matilda Dijak, roj. Rajh, Mirko Rajh, Franjo Rajh, Ivana Žitek, roj. Rajh, Izidor Rajh, hčere in sinovi.

Janko Dijak, Joško Žitek, Ivana Rajh, roj. Fürst, Hedvika Rajh, vdov. Bauer, roj. Writzl, Hedvika Rajh, roj. Peklar, zeta in sinuhe.

Tilčka, Ceska, Zora, Mirka, Mirko, Božena, Vlada, Irica, Marjan, Milko, vnuki in vnukinje 853

PAVEL NEDOG

čisti kemično

in barva vsakovrstne obleke, tkanine in žalne obleke v 24. urah najlepše in najcenejše.

532

MARIBOR

Gospeska ulica 33
Razlagova ulica 22

Dobra kolesa

se izposojujejo samo pri tvrdki Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova 14

Volneni deleni

po Din 16.— dobite edino le pri

J. Trpinu, Maribor

Glavni trg 17

XII

Glavni trg 17

Uslužbenski

davek

s komentarjem fin. svetnika J. Mosetizh-a se dobi v knjarni

Tiskovne zadr., Maribor
Aleksandrova 13

Cena izvoda je 18 Din

Najbolše su'no za plašče

in spomladanske obleke, volneni rips, kasha in druge novosti za ženske obleke, perilo, ovratnike, samoveznice, nogavice i. t. d. kupite najceneje pri tvrdki

I. N. ŠOŠTARIČ, Mar'bor,
Aleksandrova cesta šte. 13

IZŠEL JE

ALBUM SLOVENSКИH KNJIŽEVNIKOV

Knjiga, ki je razkošno opremljena stane do 5. maja broširana 130 Din, vezana 160 Din, poštnina 10 Din več. Naroča se v

knjigarni Tiskovne zadruge, Maribor
Aleksandrova cesta šte. 13